Heemkundekring "Peelland"
te
Helmond.

Secr. Mej.J.M. Magis
Emmastraat 26,
Helmond.

Nr 7 - 1965.
Bijdragen voor dit blad
aan C. van Bokhoven,
Oostende 31A, Helmond.

L.S.

Hierdoor hebben wij de eer U uit te nodigen tot bijwoning van een vergadering op
Dinsdag 26 ~~november~~ oktober a.s. in Hotel West-ende,
des avonds om acht uur.

Broeder Barontius (P.v.d.Ven) zal een causerie met lichtbeelden houden over het onderwerp:

Straatnamen in Helmond.

Van de meeste straten in onze stad die naar personen zijn vernoemd weten wij wel de ligging, maar het is ons dikwijls onbekend waarom een bepaalde naam is gegeven. Broeder Barontius nu zal dit deze avond eens op een prettige en gevarieerde wijze uit de doeken doen. Bij verklaring van de naam zal hij uit zijn rijke documentatie tonen de foto's van de straat, alsmede beeltenis en foto's uit het leven van hem, wiens naam, wegens verdiensten op wetenschappelijk, cultureel of sociaal terrein, voor het nageslacht bewaard blijft in een straatnaam in onze gemeente.
De Heren Th. van Mierlo en A. Niessen zullen broeder Barontius assisteren, resp. met de technische verzorging en toelichting bij de te vertonen beelden.

Wij verwachten U gaarne op deze echte heemkundige avond.

Het bestuur.

Straatnamen in Helmond V

24. St. Bonifatiusstraat. De eigenlijke doopnaam van Bonifatius is Winfrid. Deze heilige is omstreeks 680 geboren en volgens de regels van de Benedictijnen opgevoed. Door zijn geleerdheid werd hij benoemd tot hoofd van de kloosterschool te Nhutscelle. In 716 ondernam hij een vruchteloze missietocht naar Friesland. Na de dood van Koning Radbout, die het Christendom vijandig gezind was, ging hij weer naar Friesland, waar hij onder leiding van St. Willibrord drie jaar predikte (722) In 754 zien we hem voor de derde maal in Friesland. Het volgend jaar keerde hij er terug, maar werd toen door de Friezen vermoord in de nabijheid van Dokkum, volgens overlevering te Moordenaarswoude, welke plaatsnaam later werd veranderd in Murmerwoude.

25. Jeroen Boschstraat. Hieronymoes (Jeroen) Bosch werd omstreeks 1450 te 'sHertogenbosch geboren en overleed in 1516 in zijn geboorteplaats. Jeroen Bosch is wel het meest bekend als schilder van hallucinaties en wonderlijke droomachtige visioenen. De meeste van zijn werken hebben een bijbelsche of allegorische achtergrond. Bosch is een van de grootste schilderstalenten van de 16e eeuw geweest. Zijn tere manier van schilderen, dikwijls in lichte en doorzichtige tinten, doet soms aan de techniek van de glasschilder denken.

26. Advocaat Botsstraat. Mr. Joannes Baptista Bots werd geboren te Helmond 14 oktober 1806. Hij promoveerde in 1836 te Leiden. Na zijn promotie vestigde hij zich als advokaat te Helmond. Direkt na zijn vestiging in Helmond, werd hij gekozen tot lid van de gemeente-raad en van de Prov. Staten van Noord-Brabant. Van juli 1839-1847 was hij lid van gedeputeerde staten en van 1868-1870 buitengewoon lid van dit college. In 1847 werd hij gekozen tot lid van de Tweede Kamer, wat hij tot zijn dood is gebleven. Op 13 augustus 1850 werd hij benoemd tot kantonrechter. Advocaat Bots is te Helmond overleden op 2 maart 1874.

27. Dirk Boutsstraat. Dierick Bouts werd omstreeks 1415 te Haarlem geboren en is te Leuven overleden op 6 mei 1475. Vanaf 1448 woonde hij te Leuven, alwaar hij in 1465

stadsschilder werd. Bouts muntte vooral uit door het schilderen van interieurs, waarbij hij vooral veel aandacht besteedde aan de juiste toepassing van de perspectief. Ook blijkt zijn meesterschap uit de groepering van zijn personen. Zijn beroemdste werk is een Laatste Avondmaal, dat hij op een triptiek schilderde in de St. Pieterskerk te Leuven.

28. Jan van Brabantlaan. De regering van Jan I, 1268-1294, vormt het schitterendste tijdperk van de Brabantse geschiedenis. Deze vorst was een toonbeeld van ridderdeugden; hij was even voorspoedig in de krijg als in de staatskunde. De hertogelijke macht in Brabant steeg onder hem aanzienlijk en zijn roemrijk aandenken heeft de eeuwen getrotseerd. (Alg. geschiedenis der Nederlanden, deel II, blz. 268)

29. Van Brakelplantsoen. Jan van Brakel is in 1618 geboren te Rotterdam. Hij was een Nederlands zee-officier. Hij onderscheidde zich bij de tocht naar Chattam (juni 1667) Hij bood zich vrijwillig aan om de aanval te openen op de Engelsen, toen verscheidene andere Nederlandse kapiteins aarzelden om te attaqueren. Voor zijn moedig gedrag ontving hij kwijtschelding van een disciplinaire straf, die hem kort tevoren was opgelegd. De Negenjarige oorlog kostte hem het leven. Hij sneuvelde 10 juli 1690 bij Bevesier.

30. Brantstraat. De Brantstraat ontleent haar naam aan Godefridus Gerards Brant(s), schout van Helmond, in welke hoedanigheid hij de kerkrekening van 1621-1622 tekende.

31. Bunstraat. Francis Bun was rentmeester der heerlijkheid Helmond in de jaren 1721-1734.

32. Van Brusselstraat. Peter van Brussel, zoon van Godefridus van Brussel, die in het midden van de 18e eeuw kastelein was en zijn herberg vermoedelijk had staan waar tegenwoordig de bioscoop "Centraal" staat, werd te Helmond gedoopt op 22 februari 1764. Na de belangrijke gebeurtenissen in de revolutiedagen van 1795, die een keerpunt in de geschiedenis van Brabant genoemd werden, werd van Brussel gekozen met een overgroot aantal stemmen tot Schepen van de stad. Tegen Kerstmis van het jaar 1796 viel hem de grote eer te beurt tot schout en drossaard

van zijn geboortestad benoemd te worden. Hij werd dus de eerste Roomse Drost na 1648. Deze funktie bleef hij waarnemen tot 1820. Hij is te Helmond op 4 september 1844 overleden.

Br. Barontius (P.v.d.Ven)

Straatnaamgeving in onze stad.

In verband met de causerie van Broeder Barontius willen wij hier nog iets herhalen uit onze vroegere mededelingen inzake de straatnaamgeving in onze gemeente.
In de raad van 19 juli 1890 werden de toen aanwezige straten en pleinen (totaal 59) officieel vastgesteld. Vóór de officiële vaststelling werd een adres aangegeven bijv. Wijk A Nr. 50. (De stad was verdeeld in verschillende wijken, a, b, c, enz.) De straatnaamborden dateren van 1909. Het grote aantal slobben in onze stad kregen hun namen in 1919 en 1920.
Sinds 1960 bestaat er een straatnamencommissie die haar advies omtrent de naamgeving aan straten uitbrengt aan B & W. Gaan B & W akkoord met het advies, dan doen zij een voorstel aan de raad om de resp. namen vast te stellen. Tijdens de behandeling van het agendapunt: "Vaststelling van straatnamen" staat men er soms verbaasd over met welk een toewijding en deskundigheid! sommige raadsleden juist dit punt van de agenda hebben bestudeerd en er over discussiëren. Ook vele andere stadgenoten hebben omtrent de naamgeving een oordeel, wat natuurlijk hun goed recht is, maar vaak berust dit op sentimentaliteit of eigenbelang. Het spreekwoord "Het is moeilijk om het ieder naar de zin te maken" is wel zeer zeker van toepassing bij het geven van namen aan straten.

C.H.A.M. v. Bokhoven.

Bewoners van de binnenstad van Helmond rond 1900. I

In enige artikelen willen wij vermelden de namen van stadgenoten die rond de eeuwwisseling hun woning of zaak hadden in de binnenstad. Wij doen dit aan de hand van het bevolkingsregister van Helmond.
Voorafzij opgemerkt, dat kinderen, welke voor korte tijd bijv. wegens studie, niet in Helmond woonachtig waren, niet extra vermeld worden.

Veestraat Wijk A

A1. Wed. Wilhelmina Huberta Bots, geb. Prinzen.
Geb. Helmond 9.10.1832
Kinderen: Maria Wilhelmina Huberta Bots 29-5-1854
Joannus Julius Maria ,, 16-9-1860
Albertus ,, 14-2-1859
Joannes Arnoldus H.P. ,, 17-11-1855
Maria Joseph H. ,, 23-1-1842
Maria Antoinetta ,, 19-9-1857
Henrietta Maria ,, 6-2-1865
Fransiscus Henricus ,, 22-12-1867
Fransiscus Josephus Maria ,, 24-11-1863

A2. Stabel Bertram Winkelier
Geb. Malsbende Pr. 12-11-1820
Krich Anna Maria
Geb. Malsbende 26-1-1819
Mathias Stabel Fabriekswerker Geb. Malsbergen 25-3-1842
Elisabeth Stabel Geb. Malsbergen 16-7-1847
Zij hielden kostgangers, welke korte tijd in Helmond verbleven; een hunner, Johannes Zecker, huwde Elisabeth Stabel en vertrok in 1887 naar Goch met zijn gezin.

A3. v. Aalen Josephus Gerardus Kleermaker
Geb. Den Bosch 29-3-1823
Hermans Maria geb. Helmond 7-6-1825

Henricus Josephus van Aalen
geb. 8-2-1860 vertrok in 1884 naar Leeuwarden.
Anthonius Norbertus Maria v. Aalen 18-7-1863
Josephus Anthonius Henricus 7-5-1866

Deze vertrok in 1889 naar Solingen.
Petrus Josephus Henricus 7-3-1868
Fransiscus Wilhelmus Henricus 10-10-1876
Maria Anna Hermans, zuster van de vrouw 16-2-1815
Christina Johanna Huberta van Aalen 8-1-1857
Cornelis Manders, kleermakersknecht van Deurne
Cornelis van Rijswijk, kleermakersknecht van Helvoirt

A4. Wed. Johanna Maria Konings, geb. v.Duijnhoven
Geb. Aarle-Rixtel 16-6-1806 winkelierster

Maria Wilhelmina Konings 24-3-1840
Fransiscus Hubertus Konings 29-3-1845
Koperslager.

A5. Coovels Petrus Johannes Fabrikant
Geb. Helmond 28-8-1850
Smits Maria Mechtilda Ludovica
Geb. Veghel 27-10-1855

Gerardus Josephus Johannes Coovels 7-8-1881 †1887
Maria Anna Johanna Allegonda Coovels 28-1-1882
Gerardus Josephus J.M. 15-12-1884
Johanna Petronella H.M. 17-7-1886
Johannes P.J.M. 8-4-1888
Paulina Fransisca M. 14-2-1890

A6. van de Velden Johannes Timmerman
Geb. Eindhoven 29-8-1839
de Roy Stephani Catharina
Geb. Aarle-Rixtel 4-10-1839

Hendrikus de Roy Zwager Schoenmaker
Aarle-Rixtel 17-2-1846

Zij hielden verschillende kostgangers, waarvan enkele zich later in de stad vestigden, o.m.
Duting Johannes Hubertus August, geb. van Rheydt in Pruissen. Kantoorbediende.
Henny Adolf, geb. van Eindhoven. Student.
de Vreeze Wouteris Bernardus Christianus Gerardus geb. van Amsterdam. Kantoorbediende.

Oktober 1965,
A.M.G. Niessen.

Uit het dagboek van Deken Rath
1913-1939 V

920
9 december. Mijnheer van Leeuwen (bouwpastoor) is naar
en Bosch geweest bij Monseigneur. Deze keurde het goed
p de plaats van de molen de nieuwe kerk (St. Jozefkerk)
e bouwen.
921. 16 februari. Kapelaan van Leeuwen heeft het terrein
ekocht voor zijn kerk. Het is het terrein van de molen
an Kampers. Hij kocht het voor f. 13.200.--
3 maart. Vandaag is de stichting der St. Jozefparochie
ekend gemaakt in de kerk van het H. Hart en de kerk van
t. Lambertus. Tevens zijn de grenzen der parochie
angegeven.
8 maart. Hedenmiddag te vier uur had de opening plaats
er sociëteit voor Rooms-Katholieken in de bovenzaal
ij Meulendijks. Pastoor van der Hagen had enige lieden
it de middenstand en enige leraren daartoe aangezet.
rans van Hoeck was de hoofdman. Intussen heeft ook het
olveniersgilde er zich voorgespannen en het heeft de
verhand in de combinatie die er gevormd is. Bij de ope-
ing waren de drie pastoors tegenwoordig. De voorzitter
erklaarde dat het niet een R.K. Sociëteit zou zijn, maar
en sociëteit voor Rooms Katholieken. We hopen dat deze
ociëteit veel goeds zal stichten, maar wij vrezen toch
at haar bestaan niet van lange duur zal zijn. Als men er
e dames te veel inbrengt loopt het zeker mis. Ik heb ge-
egd, dat ik deze stichting kan toejuichen, als ze werke-
ijk de katholieke beginselen huldigt en ten uitvoer
brengt.
19 april. Het röntgenapparaat in het ziekenhuis in
gebruik gesteld.
5 juni. Vandaag hier geweest vier paters Fransiscanen
om een collecte te houden voor een nieuwe kerk te
Heerlen. De collecte bracht op: H. Hartkerk f 859.-,
Lambertuskerk f 863.-, O.L.V. kerk f 389.-, Capucijnen-
kerk f 310.-
27 juli. Vergadering te Tilburg van O.M.O. De bisschoppen
wachten nog met hun steun. De algemene indruk is dat we
met bouwen moeten wachten. Eerst moet er werk gemaakt
worden van de R.K. Universiteit. Als de campagne om geld

daarvoor te krijgen voorbij is, dan zullen de bisschoppen ook ons middelbaar onderwijs aanbevelen.(Bedoeld wordt hier de R.K. H.B.S. v.B.)

19 augustus.Teruggekeerd van het congregatiecongres te Maastricht.Er zijn 12 jongens met me mee geweest: Jos Knaapen;Jan Schampers;Hub Hermens;Hein Swinkels; Ant. Peij; Lamb. Giebels; Ant.Wijnen;Frans Korf; Jan van Dijk Sr.;Jos van Laarhoven;Dorus Driessen (uit Asten) en Ant.de Vries (uit Mierlo).De meesten zijn op de fiets naar Maastricht gegaan.Ik met broeder ...? en vier jongens per spoor.In Eindhoven stapten we in de verkeerde trein, zodat we eerst te zes uur in Maastricht aankwamen,doch nog juist op tijd om de aankomst van de bisschop te zien (Hierna volgt het verslag van de kerkelijke plechtigheden)

1924.22 februari.De onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice voor Dr.Knippenberg is aangekomen.De onderscheiding is verleend wegens het uitgeven van boeken ten dienste van de katholieke zaak.

(wordt vervolgd)

C.H.A.M.v.Bokhoven.